

अडथळ्याच्या नोंदी-

१. कोणत्याही गोष्टीचे कारण जाणून घेत नाही.
२. विज्ञानाबाबत कोणताही प्रश्न कधीच विचारत नाही.
३. आजारपणात मांत्रिक / देव यांना प्राधान्य देतो.
४. परिसरात घडणाऱ्या बदलाबाबत माहिती ठेवत नाही.
५. घडलेल्या घटनेबाबत खुळचट कल्पना मांडतो.
६. इतरांनी मांडलेले वैज्ञानिक विचार धुडकावून लावतो.
७. ज्ञानेन्द्रियाची स्वच्छता ठेवत नाही.
८. आरोग्यदायी सवयीचे पालन करत नाही.
९. अस्वच्छ व घाणेरडे राहणीमान ठेवतो.
१०. जादूटोणा, मांत्रिक याकडे जास्त आकर्षित होतो.
११. अंधश्रद्धेवर जास्त विश्वास ठेवतो.
१२. भूत यासारख्या कल्पनेकडे जास्त आकर्षित होतो.
१३. विज्ञान प्रयोग करताना खूपच घाबरतो.
१४. केव्हा काय करावे काय नाही समजत नाही.
१५. परिसरातील सजीवा बाबत माहिती नाही.
१६. अमावस्या / पौर्णिमा घटक आहेत असा समज पसरवितो.
१७. जादूटोणा वर विश्वास ठेवतो.
१८. इतरांना आजारपणात डॉक्टरकडे न जाण्याचा सल्ला देतो.
१९. सुचविलेल्या घटनेमागची कारणे चुकीची सांगतो.
२०. सुचविलेला पाठ्यभाग विषय अनुषंगाने विविध उपयोग सांगता येत नाही.
२१. केलेली कृतीचा क्रम सांगता येत नाही.
२२. दिलेल्या कृतीचा क्रम मागे पुढे करतो.
२३. विचारलेल्या प्रश्नांची योग्य उत्तरे देता येत नाही.
२४. विचारलेल्या प्रश्नांची उत्तरे चुकीची देतो.
२५. प्रायोगिक साहित्याची मांडणी कशी करावी समजत नाही.
२६. प्रायोगिक साहित्याची मांडणी चुकीच्या पद्धतीने करतो.
२७. सुचविलेला प्रयोग करताना प्रयोगाची कृती चुकवितो.
२८. सुचविलेला प्रयोग करताना कृतीस फार वेळ घेऊनही कृती चुकीचीच करतो.
२९. प्रयोगांती स्वःताचे मत सांगता येत नाही.
३०. प्रयोगांती स्वःताचे मत चुकीचे सांगतो.
३१. स्वतः प्रयोग करूनही प्रयोगा अंती मत देता येत नाही.
३२. प्रयोगाची रचना केलेली आकृती काढता येत नाही.
३३. प्रयोगाची रचना केलेली आकृती काढतो परंतु नावे देता येत नाही.
३४. प्रयोगाचे साहित्य पाहून प्रयोगाचे नाव सांगता येत नाही.
३५. आकृती पाहून प्रयोगाचे नाव चुकीचे सांगतो.
३६. ज्ञानेन्द्रियाची निगा राखत नाही.
३७. प्राचीन काळाबाबत माहिती सांगता येत नाही.
३८. प्राचीन काळात घडलेल्या घटनांची माहिती नाही.
३९. इतिहासामुळे बदलते जीवन सांगता येत नाही.
४०. ऐतिहासिक वारश्यांचे जतन करत नाही.
४१. कालानुरूप पडलेला फरक सांगता येत नाही.
४२. प्राथमिक सोयी बाबत माहिती ठेवत नाही.
४३. परीसातील ऐतिहासिक स्थळांची माहिती नाही.
४४. सार्वजनिक ठिकाणी बेपर्वाईने वागतो.
४५. नकाशा वाचन करता येत नाही.
४६. नकाशा दिशा दाखविता येत नाही.
४७. नकाशा चुकीच्या पद्धतीने वाचतो.
४८. विविध भौगोलिक स्थितीबाबत माहिती नाही.